

Lieta C-63/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 6. februāris

Iesniedzējtiesa:

Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 5 de Barcelona
(Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 9. janvāris

Prasītājs:

Sagrario

Joaquín

Prudencio

Atbildētājs:

Subdelegación del Gobierno en Barcelona

Pamatlietas priekšmets

Ģimenes atkalapvienošanās – Atteikums izsniegt atļauju vai atjaunot uzturēšanās atļauju kā atkalapvienotai personai – Administratīvi prettiesiska situācija– Īpaši sarežģīti apstākļi – Iepriekšējs personisko apstākļu novērtējums – Bērna labākās intereses – Patstāvīga uzturēšanās atļauja

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par interpretāciju – LESD 267. pants – Valsts tiesību normas saderība ar Direktīvu 2003/86/EK – 15. panta 3. punkts – 17. pants – Atteikums izsniegt atļauju vai pagarināt uzturēšanās atļauju kā atkalapvienotai personai – Administratīvi prettiesiska situācija– Īpaši sarežģīti apstākļi – Iepriekšējs personisko apstākļu novērtējums – Patstāvīga uzturēšanās

atļauja – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 24. pants, 33. panta 1. punkts un 47. pants – Bērna labākās intereses – Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. panta 1. punkts un 8. panta 1. un 2. punkts

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Direktīvas [2003/86/EK] 15. panta 3. punkts *in fine* un 17. pants, atsaucoties uz “īpaši sarežģītiem apstākļiem”, ir jāsaprot tādejādi, ka tas automātiski ietver visus apstākļus, kuros ir skartas nepilngadīgas personas, un/vai apstākļus, kas ir analogiski 15. pantā paredzētajiem apstākļiem?

2. Vai valsts tiesiskais regulējums, kas neparedz patstāvīgas uzturēšanās atļaujas piešķiršanu, lai nodrošinātu, ka atkalapvienotās ģimenes locekļi nepaliek administratīvi prettiesiskā situācijā, ja rodas šādi īpaši sarežģīti apstākļi, atbilst direktīvas 15. panta 3. punkta *in fine* un 17. panta noteikumiem?

3. Vai direktīvas 15. panta 3. punkta *in fine* un 17. panta noteikumus var interpretēt tādejādi, ka šīs tiesības uz patstāvīgu atļauju pastāv, ja atkalapvienotā ģimene ir palikusi bez uzturēšanās atļaujas no tās neatkarīgu iemeslu dēļ?

4. Vai direktīvas 15. panta 3. punktam un 17. pantam atbilst tas, ka valsts tiesību aktos pirms atteikuma atjaunot uzturēšanās atļauju ģimenes locekļiem, kuri ir atkalapvienojušies, nav paredzēts veikt Direktīvas 17. pantā paredzēto apstākļu nepieciešamu un obligātu novērtējumu?

5. Vai valsts tiesiskais regulējums, kurā nav paredzēta īpaša procedūra pirms atkalapvienoto personu uzturēšanās atļaujas vai tās atjaunošanas atteikuma, kas būtu paredzēta nepilngadīgo uzklaušanās, ja apgādniekam ir atteikta uzturēšanās atļauja vai tās atjaunošana, ir saderīgs ar direktīvas 15. panta 3. punktu un 17. pantu, kā arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. panta 1. punktu, 8. panta 1. un 2. punktu un Eiropas Pamattiesību hartas 47. pantu, 24. pantu, 7. pantu un 33. panta 1. punktu?

6. Vai direktīvas 15. panta 3. punktam un 17. pantam, kā arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. panta 1. punktam, 8. panta 1. un 2. punktam un Eiropas Pamattiesību hartas 47., 24., 7. pantam un 33. panta 1. punkta noteikumiem atbilst valsts tiesiskais regulējums, kurā kā procedūra pirms uzturēšanās atļaujas vai uzturēšanās atjaunošanas kā atkalapvienotajam laulātajam atteikuma, ja apgādniekam ir atteikts piešķirt uzturēšanās atļauju vai uzturēšanās atjaunošanu, nav paredzēts, ka viņš var atsaukties uz Direktīvas 17. pantā paredzētajiem apstākļiem, lai pieprasītu, lai viņam tiktu piešķirta iespēja uzturēties bez pārtraukuma attiecībā pret viņa iepriekšējo uzturēšanās statusu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Savienības Tiesas spriedums, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C- 540/03, EU:C:2006:429.

Eiropas Savienības Tiesas spriedums, 2019. gada 14. marts, Y. Z. u.c. (Krāpšana ģimenes atkalapvienošanās jomā), C-557/17, EU:C:2019:203.

Direktīvas 2003/86/EK 2. un 11. apsvērumi.

Direktīvas 2003/86/EK 5. panta 5. punkts, 15. panta 3. punkts, 16. panta 3. punkts, 17. un 18. pants.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 24. panta 1. un 2. punkts

Eiropas Konvencijas par bērnu tiesību piemērošanu 6. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social [2000. gada 11. janvāra Konstitūtais likums Nr. 4/2000 par ārvalstnieku tiesībām un brīvībām Spānijā un viņu sociālo integrāciju], redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Konstitūto likumu Nr. 2/2009 (turpmāk tekstā – “Konstitūtais likums Nr. 4/2000”). Tas reglamentē ģimenes atkalapvienošanās sekas īpašos apstākļos, kas ietver uzturēšanās un darba atļauju, kā arī patstāvīgu uzturēšanās atļauju laulātajam un bērniem.

Real Decreto 557/2011, de 20 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009 [2011. gada 20. aprīļa Karaļa dekrēts 557/2011, ar ko apstiprina Konstitūto likuma Nr. 4/2000 par ārvalstnieku tiesībām un brīvībām Spānijā un viņu sociālo integrāciju īstenošanas noteikumus, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Konstitūto likumu Nr. 2/2009] (turpmāk tekstā – “Karaļa dekrēts 557/2011”) pirmā papildu noteikuma 4. punkts. Tajā ir paredzēta iespēja izsniegt uzturēšanās atļaujas uz noteiktu laiku un/vai darba atļaujas, ja ekonomiska, sociāla vai nodarbinātības rakstura apstākļi to padara ieteicamu, un neregulētos īpaši svarīgos gadījumos, kā arī iespēja piešķirt individuālas uzturēšanās atļaujas uz noteiktu laiku, ja pastāv ārkārtas apstākļi, kas nav paredzēti minētajos noteikumos.

Karaļa dekrēta 557/2011 58. panta 3. punkts. Tas reglamentē atkalapvienoto ģimenes locekļu uzturēšanās atļaujas derīgumu saskaņā ar apgādnieka uzturēšanās atļauju.

Karaļa dekrēta 557/2011 59. pants. Tas reglamentē atkalapvienoto ģimenes locekļu uzturēšanos, kas ir neatkarīga no apgādnieka uzturēšanās, kā arī, cita starpā, tās prasības, nosacījumus un ilgumu.

Karaļa dekrēta 557/2011 61. pants. Tas reglamentē uzturēšanās atļauju atjaunošanu, pamatojoties uz ģimenes atkalapvienošanos, un, cita starpā, arī pieteikuma iesniegšanas formalitātes un nosacījumus, ilgumu, prasības atļaujas saņemšanai attiecībā uz apgādnieku un atkalapvienoto personu, nepieciešamos apliecinājošos dokumentus un citu informāciju, kas iestādēm jāizvērtē atļaujas atjaunošanai.

Īss pamatlītas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja un viņas divi nepilngadīgie bērni bija ģimenes atkalapvienošanās uzturēšanās atļaujas turētāji pēc tam, kad bija atkalapvienojušies attiecīgi ar savu vīru un tēvu.
- 2 Visi ģimenes locekļi 2021. gada 22. aprīlī iesniedza pieteikumu ilgtermiņa uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Ar 2021. gada 27. maija *Subdelegación del Gobierno en Barcelona* [valdības apakšpārstāvniecības Barselonā] lēmumu apgādniekam tika atteikts izsniegt uzturēšanās atļauju, jo viņam esot sodāmība. Pēc tam ar 2021. gada 22. jūnija ar valdības apakšpārstāvniecības Barselonā lēmumu pieteikuma iesniedzējai un viņas diviem nepilngadīgajiem bērniem tika atteikta ilgtermiņa uzturēšanās atļauja, jo pieteikuma iesniedzējai nebija darba un/vai uzturēšanās atļaujas, un šis apstāklis neatbilst Karaļa dekrēta 557/2011 61. panta 3. punkta b) apakšpunkta 1. punkta prasībām.

Pamatlītas pušu galvenie argumenti

- 3 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav sniegta sīkāka informācija par lietas dalībnieku argumentiem.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 4 Direktīvas 2003/86/EK (turpmāk tekstā – “Direktīva”) 15. pants paredz iespēju noteiktos gadījumos piešķirt patstāvīgu uzturēšanās atļauju atkalapvienotas ģimenes locekļiem. Direktīvas 16. panta 3. punktā noteikts, ka dalībvalstis noteiktos apstākļos un saskaņā ar 15. pantu var atsaukt vai atteikties atjaunot uzturēšanās atļauju ģimenes loceklim. Šie noteikumi ir pārņemti Karaļa dekrēta 557/2011 59. pantā, kura trešajā daļā noteikts, ka uzturēšanās atļauja tiek piešķirta bez pārtraukuma.
- 5 Direktīvas 15. pantā, uz kuru ietverta atsauce direktīvas 16. panta 3. punktā, ir norādīts, ka “dalībvalstis paredz noteikumus, kas nodrošina patstāvīgas

uzturēšanās atļaujas piešķiršanu īpaši sarežģītu apstākļu gadījumā”. Šādi sarežģīti apstākļi Spānijas tiesību aktos nav reglamentēti.

- 6 Karaļa dekrēta 557/2011 pirmā papildu noteikuma ceturtais punkts paredz uzturēšanās atļauju piešķiršanu izņēmuma gadījumos, kas nav paredzēti Konstitūtīvā likuma 4/2000 noteikumos. Tomēr nešķiet, ka šādi noteikumi atbilst direktīvai, jo ar tiem ir noteikta plaša interpretācijas brīvība, kas neizslēdz automātisku lēmumu pieņemšanu, pret ko iebildusi Eiropas Savienības Tiesa, un kas vienlaikus ir ārpus perifēriskās valsts pārvaldes administratīvās iestādes kompetences, jo tā ir piešķirta centrālajai pārvaldei.
- 7 Ar savu judikatūru Tiesa paredz dalībvalstīm pienākumu novērtēt attiecīgo personu personiskos apstākļus un aizliedz iespēju lemt par pasākumiem, lai automātiski anulētu uzturēšanās atļaujas. Tā, piemēram, 2006. gada 27. jūnija spriedumā lietā Parlaments/Padome (C-540/03, EU:C:2006:429) ir nodrošināta direktīvā ietvertu noteikumu saderība ar pamattiesībām, ar direktīvas 5. panta 5. punktā un 17. pantā ietvertajām normām paredzot valsts iestādēm pienākumu ņemt vērā katras lietas konkrētos apstākļus.
- 8 Tomēr Spānijas tiesību aktos nav noteikta procedūra, kurā attiecīgās personas varētu norādīt uz direktīvas 17. pantā minētajiem personīgajiem apstākļiem un kurā vienlaikus nepilngadīgajam tiktu nodrošināta iepriekšēja uzklauššana saskaņā ar Eiropas Konvencijas par bērnu tiesību piemērošanu 6. panta noteikumiem. Tādējādi lēmumi tiek pieņemti, neņemot vērā to atkalapvienoto personu, parasti nepilngadīgo personu un sievieti, personisko situāciju, kuras pēkšņi nonākušas prettiesiskā situācijā.
- 9 Iesniedzējtiesa uzskata, ka atkalapvienotās ģimenes locekļi, kuri ir zaudējuši uzturēšanās atļauju no viņiem neatkarīgu iemeslu dēļ, varētu tikt uzskatīti par tādiem, kas atrodas īpaši sarežģītos apstākļos. Jo īpaši, ja runa ir par nepilngadīgām personām un personām, kuras atrodas strukturālas diskriminācijas situācijā sabiedrībā, no kuras tās ir ieradušās, piemēram, sievietēm dažās valstīs, kur sievietes nav aizsargātas.
- 10 Ņemot vērā to, ka 15. panta 3. punktā ir lietots imperatīvs darbības vārds “nodrošina”, iesniedzējtiesa uzskata, ka “īpaši sarežģīti apstākļi” ir jāregulē ar valsts tiesību aktiem. Tādējādi būtu iespējams, ka direktīvas 15. panta 3. punkta noteikums būtu piemērojams gadījumos, kad uzturēšanās atļauja tiek zaudēta tādu iemeslu dēļ, kas nav atkarīgi no atkalapvienoto personu gribas, kā tas ir pamatlietā. Turklāt uzturēšanās atļaujas zaudēšana jebkurā gadījumā notiktu pēc apgādnieka personiskās un ģimenes situācijas novērtēšanas, kā to paredz direktīvas 17. pants.
- 11 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Spānijas iestādes ir aprobežojušās ar uzturēšanās atļaujas atteikumu, neizvērtējot personas ģimenes saišu raksturu un noturību, uzturēšanās ilgumu un ģimenes, kultūras un sociālo saišu pastāvēšanu ar dzīvesvietas valsti un izcelsmes valsti, un tas ir pretrunā Savienības tiesībām.